

Representantforslag 121 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Jan Bøhler, Hadia Tajik, Lene Vågslid, Kari Henriksen og Jorodd Asphjell

Dokument 8:121 S (2016–2017)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Bøhler, Hadia Tajik, Lene Vågslid, Kari Henriksen og Jorodd Asphjell om å bekjempe gjengkriminalitet og organisert kriminalitet

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er grunnleggende i arbeidet for trygghet og forebygging av parallellsamfunn å hindre at det etableres områder der kriminelle gjenger har kontroll med narkotikalanging og annen kriminalitet.

Terrorisme og organisert kriminalitet er definert som trusler mot samfunnsstrukturen i Meld. St. 37 (2014–2015) om Globale sikkerhetsutfordringer. Det er viktig å ta inn over oss at dette skjer i Norge her og nå, ikke minst i hovedstaden.

I løpet av 2016 så man en utvikling med flere meget alvorlige skyteepisoder på offentlig sted og at kriminelle bruker bøter, vold og kidnappinger for å kontrollere kriminaliteten enkelte områder i Oslo. Politiet og andre som arbeider med forebygging, ser med stor bekymring på slike tendenser, og det er viktig at det settes inn store nok ressurser til å stoppe dem og være tett på kriminelle gjengmiljøer for å forebygge og avverge. Da man så lignende tendenser i 2006, ble det opprettet et eget gjengprosjekt som fikk gode resultater.

Situasjonen i dag er krevende fordi politiet har flere miljøer å følge med på enn før. Ungdomsgrupper som tidligere begikk noe kriminalitet, har tatt steget til å bli organiserte kriminelle gjenger av samme type som B-gjengen, Young Guns, kriminelle MC-gjenger m.fl. Også ulike gjenger av personer med bakgrunn fra Litauen, Somalia, Albania og Balkan er

i samme kategori. De driver en ustoppelig jakt på nye kriminalitetsfelter og skaffer seg ny kompetanse og rekkevidde ved å inngå samarbeid og allianser på tvers av grensene. De kan stå bak alt fra menneskehandel, grove ran, narkonettnettverk, torpedovirksomhet, innbruddsraid og menneskesmugling – til falsk fakturering, momssvindel, IKT-kriminalitet, svindel med bankkort og innsidehandel.

Den siste tiden er det satt søkelys på hvordan internasjonale kriminelle nettverk selger blant annet kvinner og narkotika – også i Norge (blant annet gjennom Brennpunkt-dokumentaren 18. april 2017). Dette viser med all tydelighet behovet for sterk innsats mot organisert kriminalitet, der noen bakmenn tjener mye penger på utnyttelse av sårbare personer.

I Danmark har det vært store utfordringer knyttet til gjenger den siste tiden, og en rekke tiltak har vært iverksatt. Noen av tiltakene som er iverksatt kan være relevante også for Norge, som å gi mulighet til å ilegge oppholdsforbud i særlige områder etter endt soning og til å styrke innsatsen mot gjenger som har fottfeste i boområder.

Dette er meget ressurskrevende oppgaver for politiet. For å kunne møte disse oppgavene har de tidlige politidistriktene bygd opp egne org.krim-seksjoner. Det gjelder blant annet Hordaland, Rogaland, Sør-Trøndelag, Agder, Romerike og Oslo. Oslo politiet har en egen enhet, Spesielle Operasjoner (SO), som er tett på gjengene for å forhindre rekruttering til dem og avverge alvorlige anslag og farlige konflikter.

Imidlertid er innsatsen mot organisert kriminalitet fra 2015 og 2016 fjernet som begrep og målsetting i tildelingsbrevet for de årlige politibudsjettene. Dette kan redusere politiets oppmerksomhet på gruppene som står bak og organiserer kriminaliteten, slik at man blir arbeidende for mye reaktivt på overflaten

med de enkelte hendelsene, uten å ta tak i bakmenne-
ne og nettverkene.

Det er også usikkert om dette avgjørende arbeidet mot organisert kriminalitet vil bli ivaretatt på en god måte under gjennomføringen av politireformen. I dokumentet «Rammer og retningslinjer for etablering av nye politidistrikter» fra Politidirektoratet er organisert kriminalitet i liten grad omtalt. Mange andre viktige spørsmål er prisverdig omtalt konkret og detaljert – som miljøkriminalitet, digitalt politiarbeid, menneskehandel, økonomisk kriminalitet osv. – men ikke organisert kriminalitet som er den store bakenforliggende trusselen. De nåværende org. krim-seksjonene legges ned som sådan og fordeles inn i store felles enheter for etterretning og etterforskning hvor mange ulike oppgaver inngår. Faren er at dette vil føre til mindre konsentrasjon og langsiktig arbeid med de kriminelle gjengene og den organiserte kriminaliteten.

Forslagsstillerne viser til at utfordringene i storbyer som Oslo ofte ser annerledes ut enn utfordringene i for eksempel Agder eller Finnmark, og mener dette må ivaretas under gjennomføringen av politireformen. I denne forbindelse viser vi til rapporten fra Direktoratet for forvaltning og IKT, Evaluering av nærpolitireformen Statusrapport 2016, der det i en av anbefalingene heter:

«Politidirektoratet må balansere behovet for enhetlig styring og standardisering med politidistriktenes behov for lokalt handlingsrom og lokal tilpassning».

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at fagmiljøer som arbeider mot organisert kriminalitet i poli-

tiet, ikke svekkes, men styrkes, ved ny organisering av de nye politidistriktene.

2. Stortinget ber regjeringen sørge for at politiet er i stand til å møte de kriminelle gjengene og den organiserte kriminaliteten på en god, langsiktig og konsentrert måte.
3. Stortinget ber regjeringen styrke det lokale forebyggende arbeidet mot gjengkriminalitet.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at taushetsplikten ikke er til hinder for god tverretattlig og tverrfaglig samarbeid for å nå unge gjengmedlemmer og forebygge at flere ungdommer rekrutteres til kriminelle gjenger.
5. Stortinget ber regjeringen sørge for at politiet har særlig innsats rettet mot gjengmiljøer som har fotfeste i boområder, nær skoler eller i nærheten av organiserte fritidsaktiviteter.
6. Stortinget ber regjeringen legge bedre til rette for at politiet skal kunne bruke oppholdsforbud for å forebygge voldshendelser og vurdere om det bør gis mulighet til å ilegge oppholdsforbud i særlige områder etter endt soning.
7. Stortinget ber regjeringen innføre et systematisk arbeid med exit-program for gjengmedlemmer.
8. Stortinget ber regjeringen bedre oppfølgingen av og tilbudet til mulige ofre for organisert kriminalitet, som ofre for menneskehandel og tvangsarbeid, og dermed også legge til rette for å avdekke og etterforske flere bakmenn og oppklare flere saker.
9. Stortinget ber regjeringen styrke Norges internasjonale innsats mot organisert kriminalitet, særlig gjennom Europol og Østersjøsam arbeidet.
10. Stortinget ber regjeringen legge frem en sak for Stortinget om oppfølging av Meld. St. 7 (2010–2011) Kampen mot organisert kriminalitet, herunder arbeidet med å «følge pengene».

26. april 2017

Jan Böhler

Hadia Tajik

Lene Vågslid

Kari Henriksen

Jorodd Asphjell

